

Financiële ontwikkeling gedurende het 2e kwartaal 2018

Indexatie en/of korten van pensioenen en pensioenopbouw

PDN streeft ernaar om de pensioenen ieder jaar te verhogen en mee te laten groeien met de prijs- of loonstijging. Dit heet indexatie of toeslagverlening. Bij de jaarlijkse besluitvorming hierover spelen de financiële positie van het fonds en de wettelijke regels rondom toeslagverlening een grote rol.

De financiële positie van het pensioenfonds wordt uitgedrukt in de dekkingsgraad. De dekkingsgraad is de verhouding tussen het vermogen van een pensioenfonds en alle pensioenverplichtingen. Het bestuur neemt aan het einde van ieder jaar een beslissing op basis van de zogenoemde 'beleidsdekkingsgraad'. Dat is het gemiddelde van de laatste twaalf maandelijkse dekkingsgraden.

Ook de rentestand en de verwachte ontwikkeling van de rentestand spelen een belangrijke rol bij het besluit van het bestuur over indexatie. Een lagere of hogere rente zorgt voor respectievelijk een lagere of hogere dekkingsgraad.

De dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad aan het einde van ieder jaar zijn bepalend voor het al dan niet indexeren en korten van de pensioenen en opgebouwde pensioenaanspraken.

Vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110% mag er gedeeltelijk geïndexeerd worden.

Met een beleidsdekkingsgraad hoger dan ongeveer 125% mag volledig geïndexeerd worden. Bij een dekkingsgraad lager dan ongeveer 96% kan het bestuur besluiten te korten op de pensioenen en de opgebouwde pensioenaanspraken.

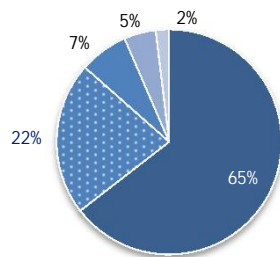
Financiële ontwikkeling gedurende het 2e kwartaal 2018

op basis van voorlopige cijfers

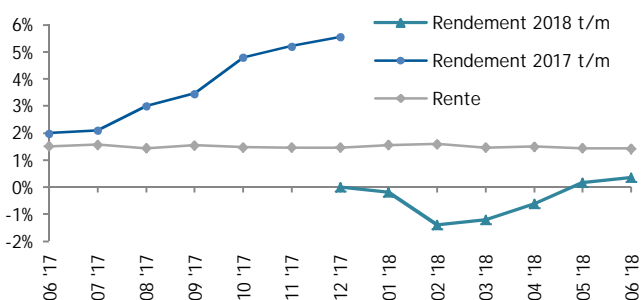
	2017	2018	2018		2017	2018	2018
	Q4	Q1	Q2		Q4	Q1	Q2
Pensioenfondsvermogen	7.086	6.965	7.037	Pensioenverplichtingen	6.437	6.417	6.452
Dekkingsgraad	110,1%	108,5%	109,1%	Beleidsdekkingsgraad	107,8%	109,1%	109,6%
Rendement t/m	5,6%	-1,2%	0,4%	Rente	1,5%	1,5%	1,4%

- Gedurende het 2e kwartaal 2018 werd een positief rendement behaald op de totale beleggingen van het fonds van 1,6%. Het pensioenfondsvermogen is gedurende het kwartaal gestegen en bedroeg per einde van het kwartaal €7.037 mln. .
- De voorziening pensioenverplichtingen is gedurende het kwartaal gestegen met €35 mln ten opzichte van het voorgaande kwartaal en kwam daarmee uit op een totaal van €6.452 mln. De voorziening is het bedrag waarover het pensioenfonds moet beschikken om nu en in de toekomst de pensioenuitkeringen te kunnen betalen.
- Het pensioenfondsvermogen is belegd in verschillende beleggingscategorieën om risico's te spreiden. Onderstaand wordt inzicht gegeven in de vermogensverdeling ultimo 2e kwartaal 2018.
- De voorziening pensioenverplichtingen wordt berekend als contante waarde op basis van de marktrente, in lijn met de voorschriften van De Nederlandsche Bank. Daarbij geldt dat bij een dalende rente de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen toeneemt; bij een rentestijging geldt dat de voorziening afneemt. De rente is gedurende het kwartaal gedaald met 0,04% en bedroeg per einde van het kwartaal 1,4%. De rente heeft de waardering van de pensioenverplichtingen doen toenemen, hetgeen een negatief effect had op de financiële positie van het fonds.

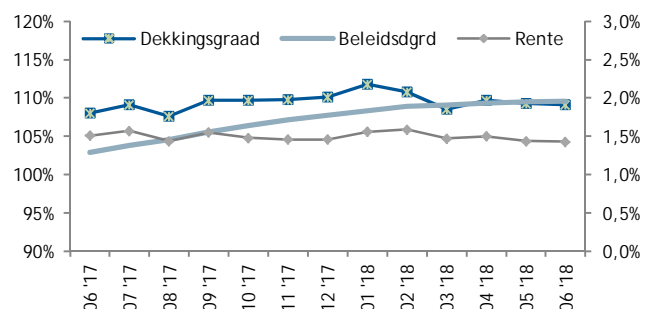
- Vastrentende waarden
- Aandelen
- Vastgoed
- Alternatieve beleggingen
- Overige beleggingen

Ontwikkeling Rendement en Rente

Ontwikkeling (Beleids)dekkingsgraad en Rente

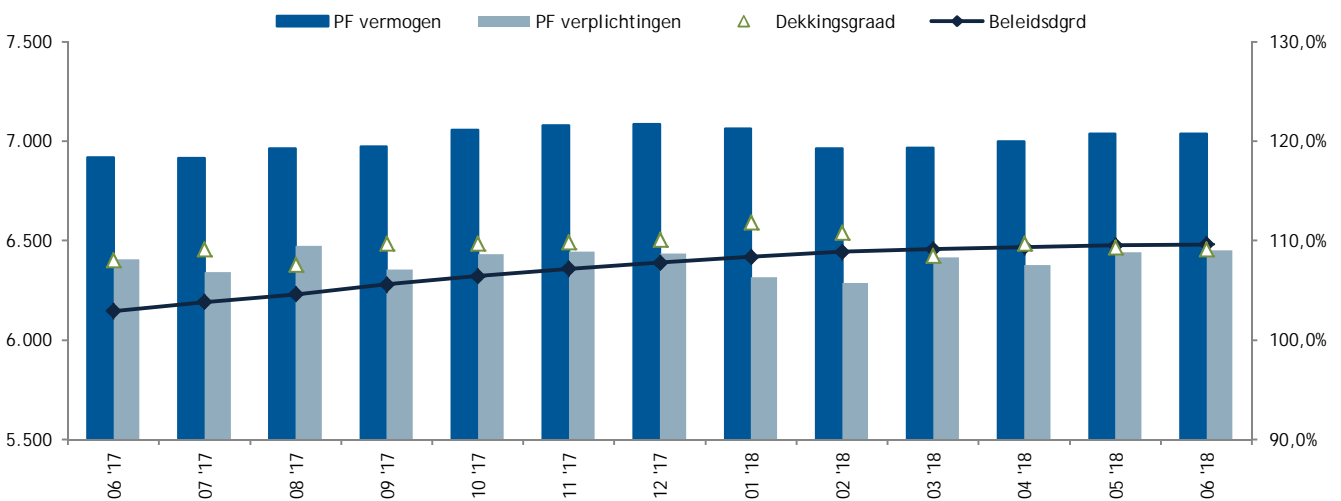
Financiële ontwikkeling gedurende het 2e kwartaal 2018

De dekkingsgraad geeft aan in hoeverre het pensioenfondsvermogen van het pensioenfonds toereikend is voor de financiering van de toekomstige pensioenverplichtingen. Bij een dekkingsgraad van 100% kan door het pensioenfonds aan alle (nominale) verplichtingen voldaan worden.

De dekkingsgraad geeft inzicht in de financiële positie van het pensioenfonds op één moment in de tijd. De dekkingsgraad ontwikkelt zich voortdurend als gevolg van de ontwikkelingen op de financiële markten en als gevolg van veranderingen in de pensioenverplichtingen.

Om de bewegingen van de financiële markten en verplichtingen te kunnen opvangen, is het van belang om een reserve aan te houden. De reserve wordt niet alleen gebruikt om de risico's op de financiële markten op te vangen, maar wordt ook aangewend om toeslagen aan de deelnemers te kunnen verlenen.

Het fonds kan wanneer de financiële positie het toelaat, toeslagen verlenen om de pensioenen van de deelnemers waardevast en koopkrachtvast te houden. Het is daarom van belang dat de dekkingsgraad van het fonds voldoende hoog is om de marktrisico's op te vangen en toeslagen te financieren. Voor het fonds ligt deze dekkingsgraad op een niveau van 119,6%.

Dekkingsgraad en Beleidsdekkingsgraad

De dekkingsgraad is 109,1% en de beleidsdekkingsgraad bedraagt 109,6%.

- Wet- en regelgeving voor pensioenfondsen dient te zorgen voor stabiele pensioenen en meer transparantie.
- Deze wet- en regelgeving schrijven een andere methode voor om de financiële positie te bepalen. Deze methodiek is gericht op de bepaling van de zogeheten beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf maandelijkse dekkingsgraden.
- Vanwege de middeling van de dekkingsgraad hebben veranderingen in de beleggingen en/of de pensioenverplichtingen minder direct effect op de besluitvorming die op basis van de beleidsdekkingsgraad moet plaatsvinden. De consequenties van de financiële ontwikkelingen op de dekkingsgraad worden hierdoor gedempt waardoor de beleidsdekkingsgraad minder fluctueert in de tijd. Op die manier draagt de wet- en regelgeving bij aan stabielere pensioenen.

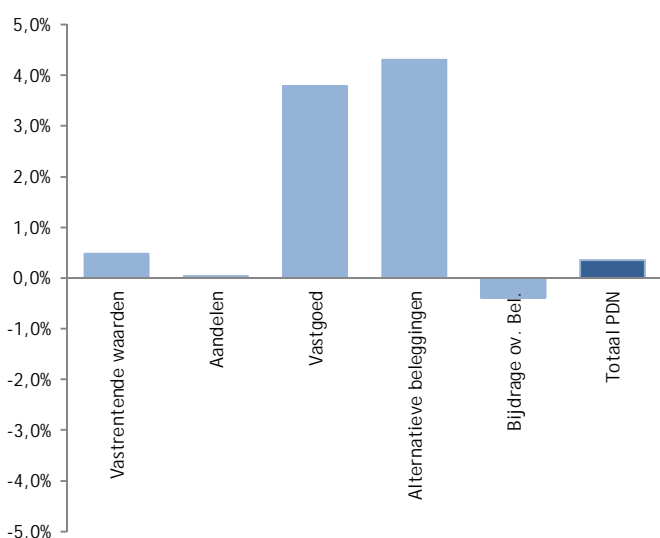
Financiële ontwikkeling gedurende het 2e kwartaal 2018

Rendementen over het 2e kwartaal 2018

Het rendement op de beleggingen heeft bijgedragen aan de stijging van het pensioenfondsvermogen en heeft daarmee de financiële positie van het fonds verbeterd.

- Gedurende het 2e kwartaal 2018 werd een positief rendement behaald op de totale beleggingen van het fonds van 1,6%.

- Onderstaand wordt inzicht gegeven in de behaalde rendementen van het pensioenfonds per beleggingscategorie tot en met het 2e kwartaal 2018.

- In onderstaande tabel worden de maandrendementen* 2018 voor de Netto-pensioenregeling (NPR) en PrePensioenSparregeling (PPS) weergegeven:

	<u>NPR</u>	<u>PPS</u>
Januari	-0,3%	-0,2%
Februari	-1,1%	0,3%
Maart	0,2%	0,6%
April	0,6%	-0,4%
Mei	0,8%	-0,7%
Juni	0,1%	0,6%
Juli		
Augustus		
September		
Oktober		
November		
December		
Rendement t/m	0,3%	0,2%

* netto rendement (na kosten)

Het totaal rendement is het gewogen gemiddelde van de verschillende beleggingscategorieën.

Contactgegevens

De uitvoering van de pensioenregeling en het vermogensbeheer is overgedragen aan DSM Pension Services. Als u vragen heeft over deze informatie of over andere pensioenonderwerpen, dan kunt u contact met ons opnemen:

Telefoonnummer: 045 578 8100
E-mail: info.pdn@dsm.com
Website: www.pdnpensioen.nl

